

De VU wil al haar studenten de kans bieden om hun talent te ontwikkelen en zo goed mogelijk onderwijs te kunnen volgen. Studenten en medewerkers van opleidingen verwachten dat de VU op basis van bewezen inzichten beleid ontwikkelt voor het succes en het welzijn van studenten. De VU neemt deel aan het Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT om samen met andere onderwijsinstellingen verder te versnellen op het veilig en betrouwbaar benutten van studiedata.

Wat is VU Student Analytics?

VU Student Analytics is een aanpak waarbij we administratieve datasets combineren en verrijken, die statistisch analyseren en de uitkomsten gericht inzetten voor de ontwikkeling van onderwijsbeleid. In de afgelopen 4 jaar hebben we op basis van deze aanpak 40 beleidsonderzoeken uitgevoerd en 10 wetenschappelijke studies.

Welke doelen wil de VU met Student Analytics bereiken?

Ons doel is actiegerichte inzichten te ontwikkelen om onderwijsbeleid te verbeteren voor:

1) aansluiting met het voortgezet onderwijs, 2) doorstroom, studiesucces en welzijn van studenten en 3) de uitstroom van studenten naar een vervolgopleiding of de arbeidsmarkt. Ook willen we 4) onderzoek naar onderwijs ondersteunen.

Toegankelijkheid van tweede kans studenten

Vier jaar geleden bleek uit Student Analytics dat een groot deel van onze bachelorstudenten (30%) al elders had gestudeerd voordat zij startten aan een studie bij de VU; tegelijkertijd zagen we dat deze studenten vaak even succesvol zijn in hun studie als studenten uit de directe instroom van het vwo.

Dit heeft geleid tot aanpassingen in ons beleid die de inclusiviteit van ons onderwijs bevorderen:

- Een extra 2-daagse introductie voor studenten die al hebben gestudeerd met praktische informatie over studeren aan een universiteit en de VU in het bijzonder.
- Herziening van instroomeisen ten gunste van hbo-p studenten in de Faculteit der Rechtsgelerdeheid.
- Een dialoog met VSNU en OCW over tweede kans studenten, wat heeft geresulteerd in een stelselwijziging voor bekostiging van tweede kans studenten vanaf 1 januari 2020 (Van Rijn).
- Vervolgonderzoek naar het studiesucces van premaster studenten en master studenten.

Welke studiedata verzamelt en analyseert de VU?

Wij onderzoeken administratieve studiedata van de VU en publieke studiedata die samen een goed beeld geven van studielooibanen.

De VU Student Analytics dataset bevat studiedata van 80.000 VU studenten met 5,5 miljoen studieresultaten in 160 opleidingen sinds 2010. Deze data worden maximaal 10 jaar bewaard. Vergeleken met de meeste andere onderwijsinstellingen werken we nog op beperkte schaal met analyses op het onderwijs: de interactie tussen studenten, de docent, hun lesstof en digitale leeromgeving (*Learning Analytics*).

Kansen voor verbetering ontstaan op meerdere niveaus

Een combinatie van gegevens over de demografische achtergrond van studenten, hun vooropleiding, resultaten en studiekeuzeprofielen in de vooropleiding, bezoek aan open dagen en meeloopdagen, matching, aanmelding en inschrijving, taaltoets en resultaten ondersteunen verschillende mogelijkheden voor verbetering.

Hoe borgen we privacy en ethiek van Student Analytics?

De VU heeft in 2017 een Code of Practice Privacy & Ethiek ontwikkeld met studenten en medewerkers*. Deze Code versterkt hun vertrouwen in goed gebruik van studiedata en helpt de VU te innoveren en versnellen.

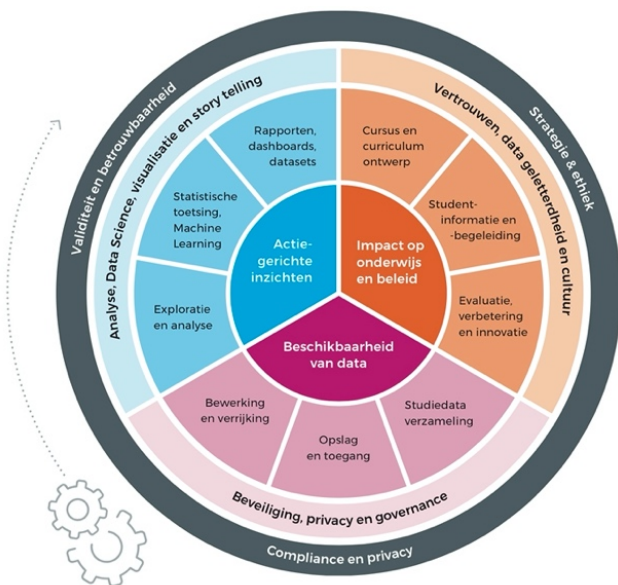
We stellen het belang van de student voorop, we willen het studiesucces van studenten bevorderen, en zijn transparant over het gebruik van de studiedata in beleidsvorming. De grondslag voor ons beleid en onderzoek is het Gerechtvaardigd belang van de VU. Alleen met toestemming van studenten zullen we prognoses op persoonsniveau toepassen voor bijvoorbeeld directe begeleiding; we verwerken geen bijzondere persoonsgegevens voor beleidsvorming.

* <http://bit.ly/code-of-practice-vu-v1>

VEILIG EN BETROUWBAAR BENUTTEN VAN STUDIEDATA IN HET VERSNELLINGSPLAN

Wat is nodig om te versnellen met studiedata?

Cruciaal in het gebruik van studiedata zijn vertrouwen en kundigheid: in een zorgvuldige verzameling van data conform de AVG, in valide en betrouwbare analyses, en in ethisch gebruik van inzichten die in lijn zijn met de strategie van een onderwijsinstelling.

Het wiel van Data Science*, dat is ontwikkeld binnen de zone Studiedata (oorsprong OU UK), drukt deze aspecten van het veilig, betrouwbaar benutten van studiedata goed uit. Om te kunnen versnellen is het van belang dat 1) instellingen in lijn met de AVG veilig data verzamelen en combineren, 2) analisten valide en betrouwbare analyses uitvoeren en die goed weten te vertalen naar inzichten, en 3) gebruikers (studenten en medewerkers) inzichten leren te gebruiken in het onderwijs en de onderwijsorganisatie en de effecten daarvan altijd onderzocht worden.

* Zie voor een nadere toelichting <https://versnellingsplan.nl/publication/modellen-studiedata/>

Hoe kan de rijksoverheid bijdragen aan versnelling op studiedata?

Financiering van innovatie in het Versnellingsplan helpt instellingen om te onderzoeken wat zij al in huis hebben of nog nodig hebben om op studiedata te kunnen versnellen. De zone Studiedata richt zich op verbetering van de randvoorwaarden: een landelijke Code of Practice Privacy & Ethiek, functieprofielen voor data scientists, een statistisch handboek

onderwijsdata, landelijke datasets voor onderzoek met het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek, en routekaarten van best practices. In 2020 werken we aan ontsluiting van opgebouwde kennis, een traineeprogramma voor data scientists in het hoger onderwijs, een studiedata maturity scan, en aansluiting bij de initiatieven van de overige zones van het Versnellingsplan.

Bij wetsinitiatieven is het van belang voldoende rekening te houden met de randvoorwaarden voor integrale en valide analyses van studiedata. Juist nu onderwijsketens meer integreren en studenten flexibeler willen studeren, is een integrale kijk op data van belang om de beste vormen van onderwijs te kunnen ontwikkelen en *bias* te voorkomen. Denk concreet aan a) de mogelijkheid om keten- en instellingsoverstijgende studiedata te kunnen combineren en onderzoeken met een uniek EduID als alternatief voor het onderwijsnummer, en b) een wettelijke uitzondering om bijzondere gegevens te mogen verwerken om *bias* in algoritmes voor minderheden te voorkomen.

Wat is het nut van versnellen op studiedata?

Expertise in het analyseren en benutten van studiedata vergroot de impact van overige innovaties in digitalisering van onderwijs. Met betrouwbare analyses op studiedata – welk onderwijs werkt voor wie en hoe – zullen andere innovaties meer effect sorteren voor studenten. Studiedata leveren inzichten die bestuurders ondersteunen in het maken van strategische beslissingen, docenten helpen om beter onderwijs te kunnen geven, onderwijsontwerpers om onderwijs te ontwikkelen dat aansluit bij flexibele leerbehoeften en wensen vanuit de arbeidsmarkt, onderzoekers met de nodige gegevens voor evidence-informed onderwijsinnovatie, en ontwikkelaars van leermaterialen of apps om het effect van hun producten te kunnen verbeteren.

Contact

Theo Bakker, t.c.bakker@vu.nl, 06-25637172
Teamleider VU Student Analytics en aanvoerder zone Veilig en betrouwbaar benutten van studiedata, een van de acht zones van het Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT waarin 39 hoger onderwijsinstellingen in Nederland samenwerken aan de kansen die digitalisering het hoger onderwijs biedt. <https://versnellingsplan.nl/zones/studiedata/>